

Iluliaq

Föreningen Sverige-Grönlands medlemsblad Nr 3/11

Jakten hotar valturismen, sid 4

Island och Grönland i samma paketresa, sid 8

Kulturarv hittades i flyttlådor, sid 14

Kvinnorna tar plats

I det traditionella grönländska samhället var rollfördelningen mellan män och kvinnor tydlig och okränkbar.

Alla visste sin plats. Denna stereotypa könsuppdelning har fortfarande bärkraft i det moderna Grönland och har dessvärre också tagit intryck av västvärldens objektifierande attityd till kvinnor.

Jag har själv erfarenhet av grönländska manliga politikernas diskutabla kvinnosyn. Inviter till lyxiga hotellrum i samband med Nordiska Rådets session, självaste landsfadern har på en krog i Köpenhamn bitit mig i kinden så att jag hade ett vackert minne av hans tandavtryck i en vecka. En annan hög potentat försökte våldta mig i en port. Jag lyckades dock skrämma iväg honom och besparade honom därmed en praktfull skandal.

Jag behöver gudskelov inte göra politisk karriär på Grönland. Men jag förstår varför de grönländska kvinnorna så länge varit tysta i det politiska rummet.

Männen har helt enkelt inte släppt fram dem. De har varit måna om att behålla sin maktposition och inte sett fördelarna med en balans mellan könen. Inte bara på hemmaplan, men också i det danska Folketinget, där Grönland sedan 1953:s nya grundlag infördes innehar två platser. Av Grönlands 13 folketingsmedlemmar genom åren har bara två varit kvinnor. Ellen Kristensen 1998-2001 och Juliane Henningsen 2007-2011. En man, Otto Steenholt har innehaft sitt mandat i 21 år.

Långsamt förbättras dock jämställdheten, konstaterar Ligestillingsrådet vars uppgift är att uppmuntra och stötta kvinnor att engagera sig politiskt. Och när Folketinget gick till val den 15 september hade åtta män och åtta kvinnor anmält att de kandiderar till Grönlands två mandat och därmed är beredda att arbeta för Grönlands intressen i Folketinget. Och då får vi hoppas att åtminstone en kvinna tar steget in i Christiansborg.

Sylvia Hild

Iluliaq

En tidning från Föreningen Sverige-Grönland. www.sverige Gronland.com
Redaktionen består av:

Ordförande Sylvia Hild, Helgagatan 36 F, 118 58 Stockholm

Telefon: 070-303 96 30, e-post: sylvia.hild@comhem.se

Sekreterare: Joel Åsblom, tel: 08-740 68 78, e-post: asblom@rocketmail.com

Föreningens kassör är Mats Gullberg, tel: 08-660 91 79,
e-post: matsgullberg2003@yahoo.se

Nu kommer jordgubbarna

Klimatet på Sydgrönland har som alla vet blivit mildare och nu börjar experimentlustan med nya grödor att ta fart.

Med hjälp av vita tunneltält hoppas man kunna skapa en perfekt grogrund för jordgubbsodling vilket skulle kunna bli ett välkommet tillskott till nuvarande potatisodling och fårhållning.

I närheten av Qaqortoq ligger försöksstationen Upernaviarsuq där chefsträdgårdsmästaren Anders Iversen uttalar sin övertygelse om att jordgubbsodling kommer att bli möjlig ända upp till Nuuk. Enligt en intervju i tidningen Polarfronten förväntar han sig dock inte några exportframgångar. Världen kommer inte att få äta grönländska jordgubbar. Lantbruket i Grönland har bara en marginell betydelse.

Han säger att det är inga problem med jordgubbar och vinbär när växtsäsongen nu har förlängts. Det är betydligt kinkigare med hallon eftersom det är en tvåårig planta. Om bären inte får tillräckligt med sol första säsongen och därefter frost på vintern så är det kört. Föhnvin-

darna är också ett hot mot de späda plantorna. Med klimatförändringen räknar man med fler och starkare föhnvindar som torkar ut jorden.

Nu kommer man i ett par år att experimentera med kraftiga tunneltält som låter solljuset tränga igenom och till en del skärmar av från frost. Tälten kostar bara 250 danska kronor per kvadratmeter och blir alltså ett betydligt billigare alternativ än växthus.

Utmaningen ligger mycket i hur grödorna ska distribueras till marknaden. Avstånden är långa och bär tar lätt skada och även om de fraktas som kylvaror kan kvalitén hastigt försämrans. Så Iversen ser ett scenario där odlingen förläggs till de större städerna dit kunderna kan komma själva och plocka bären.

På en yta av tusen kvadratmeter kan man odla cirka 1500 kilo bär.

Försöken på Upernaviarsuq är en del av ett större ministerrådsfinansierat projekt där man på Grönland, Island och Färöarna ska testa bärodling med tunneltält.

Knölval 007 - med rätt att leva?

Valturismen hotas av jakten

Knölvalen är en återvändande besökare i Godthåbsfjorden.

På Grönlands Naturinstitut, Pinn-gortitaleriffik, i Nuuk bedrivs idag forskning om knölvalarna på flera områden.

Debatten hettar till när forskningsresultaten om deras regionala platstrogenhet visar på intressekonflikter mellan den växande valturismen och den nyligen återupptagna jakten i Godthåbsfjorden.

Den senaste forskningen om valarnas rörelsemönster på sommarens födoplastser i Arktis, som man också är först om internationellt, har visat att knölvalarna är väldigt regionalt trogna.

De är goda navigatörer och återvänder

år från år till de samma fjordar. Däremot stannar de inte hela sommaren i samma fjord, utan rör sig även längs den grönländska kusten.

Detta skriver Malene J. Simon om i sin doktorsavhandling om bardvalarna i Västgrönland.

Hon bor i Nuuk och bedriver sedan 2005 forskning om valarna i Naturinstitutets regi, tillsammans med kollegorna Tenna K. Boye och avdelningschef Fernando Ugarte. Denna nya kunskap skapar en intressekonflikt mellan turistnäringen, som upplever ett ökat intresse för valsafari i fjorden och valfångarna i Nuuk - som helst jagar valar i närheten av sin hemort.

Forskarna Malene J. Simon och Tenna K. Boye gör sig redo för en dag med fältstudier, ombord på Naturinstitutets aluminiumbåt "Siuttoq".

Sedan 2010 har Grönland fått rätt att återuppta jakten på knölvalar med en kvot på nio valar per år i tre års tid, varav 1-2 tilldelas huvudstaden. Eftersom ett antal individer som brukar hålla till inne i Godthåbsfjorden inte är så stort, bara cirka tio stycken, betyder det att om man fortsätter jakten därinne så minskar chansen att se valar drastiskt om några år.

Ett sätt att komma runt problemet kunde vara att låta jakten bedrivs längre ut i Davis sund, vilket skulle minska risken att det är just Godthåbsvalar som skjuts. Detta innebär dock större besvär och kostnader för valfångarna och kräver därför troligen någon form av politiskt beslut om att flytta ut jakten.

Eftersom den största delen av turismen faktiskt är icke kommersiell utan består av privata småbåtar, som finner stor glädje i att se valar på vägen in i fjorden så kunde man också tänka sig att det växte fram en allmän opinion för att låta Nuuks egna knölvalar finnas kvar.

Valarna behöver även skyddas från turisterna...

Studier har dock också visat att det med ett alltför aggressivt närmande från båtarna finns risk för att valarna stressas och att deras chans att inta föda blir störd. Knölvalen har endast cirka fyra månader på sig att bygga upp en energireserv med ett späcklager som ska räcka under de kommande åtta månaderna. Under den långa migrationen till parningsområdena i Karibien på hösten, uppehållet där och färden tillbaka till Arktis på våren, intas ingen föda och därför blir det väldigt viktigt att de får chansen att äta upp sig ordentligt under sommaren.

Nu sprider man därför enkla rekommendationer för hur man bör bete sig i närheten av valarna, till turistoperatörer och allmänheten.

Text och foto: Eva Johnson

Malene tar hand om en biopsi, tagen på WG-007, för vidare analys av dna och fetttsyresammansättning.

Tufft för inlandsisen

År 2010 slog hårt mot inlandsisen. Det extremt varma vädret toppade tidigare värmerekord och bekräftar nu att den smältande havsisen norr om Grönland kanske är på väg att påverka både inlandsisens avsmältning och klimatet i Europa.

En varm och torr vinter följt av en mycket varm och torr sommar gjorde 2010 till det värsta året för inlandsisen sedan mätningarna började. Lufttemperaturen var högre och sommaravsmältningen varade längre och var större än någonsin tidigare. Utöver avsmältningen blev också utbrytningen av gigantiska isberg från inlandsisen utlöpare rekordstor.

Svenskt rederi vill bryta is i Arktis

I DN kunde man läsa att Rederi AB Transatlantic från Skärshamn vill utveckla sitt affärsområde offshore/isbrytning.

Rederiet arbetar huvudsakligen i Nordsjön med att bogsera och stötta oljeriggar. Enligt DN har rederiet inlett förhandlingar om köp av fyra isbrytare för fyra miljarder kronor. Dessa isbrytare kommer att bli bland de största diesel-drivna isbrytarna i världen.

De nya isbrytarna vill rederiet använda i Arktis för att bryta tre meter tjock is. Potentiella uppdragsgivare är de stora oljebolagen. Påfrestningarna mot oljeriggarna är så kraftig att alla fyra isbrytarna kan behövas för en enda rigg.

Läckor från Wikileaks

Sverige vill, som vi skrev i Iluliaq nr 2, i sin roll som ordförande i Arktiska Rådet verka för att Arktis blir ett ”säkerhetspolitiskt lågspänningsområde”.

Att detta kanske mest är en illusion framgår av diplomatiska depecher som läckts via Wikileaks. Kanadas premiärminister Stephen Harper ska t ex anse att vissa länder i Europa som saknar kust i Arktis använder Nato för att ge dem tillträde ”där de inte hör hemma”. Vidare framgår att det privata initiativet att placera en rysk flagga under Nordpolen 2007 i själva verket beordrades från högsta ort. Landets Natosändebud ska ha sagt att Ryssland inte tänker förlora kampen om resurserna.

TV-serie om Nuuks polisstation

Politistationen är en dansk tv-dokumentär som rönt stort intresse i Danmark.

Den följer polisens arbete och ger en intressant inblick i hur livet på en polisstation ter sig. Nu har tv3:s filmteam flyttat till Nuuk där man spelat in fyra avsnitt av serien. Nuuk politistation är centrum i världens största polisdistrikt och tillika en tuff arbetsplats.

Rökning farligare än atombomber

En nyligen genomförd undersökning av befolkningen i Thuleområdet visar att befolkningens hälsoproblem beror mer på rökning och alkohol än på strålning från de atombomber som fanns på det militärplan som störtade i slutet på 60-talet.

Allt sedan ett amerikanskt B52-plan störtade på isen utanför Thule Air Base 21 januari 1968 har lokalbefolkningen oroat sig för sin hälsa.

Bombplanet var nämligen bestyckat med fyra atombomber varav endast tre med säkerhet har kunnat återfinnas. Vid nedslaget exploderade bomberna utan att kärnladdningarna utlöstes men radioaktivt material spreds i hela området. I det stora uppröjningsarbetet deltog både danska och amerikanska experter varav åtskilliga senare drabbades av hälsoproblem. En undersökning från 1995 visade att hela 410 av de 1 500 som deltog i det mest intensiva röjningsarbetet hade dött i cancer. Samma år beslutade den danska regeringen att 1 700 arbetare skulle få en ersättning på 50 000 danska kronor var-

dera. Även den grönländska lokalbefolkningen har ställt krav på att få ersättning för de skador som man anser att både den egna befolkningen och områdets djurliv har drabbats av.

Efter krav från befolkningen i Qaanaaq inledde myndigheterna förra året en större hälsokontroll och har nu lämnat en rapport kring resultatet. Den visar att man inte kunnat konstatera några sjukdomar som har en direkt koppling till flygkraschen 1968. Vad man däremot kunnat konstatera är att områdets befolkning i högre grad än resten av grönländarna dras med det som kallas livsstilssjukdomar. De sjukdomar som skulle kunna bero på radioaktiva utsläpp är cancer i lungor, lever, hud och skelett. Bland dessa är den vanligaste cancerformen lungcancer och att flera drabbats av detta i Thuleområdet än i resten av Grönland förklaras med att tobaksförbrukningen är högre. Därtill är området präglad av hög alkoholförbrukning, lägre bostadsstandard och låga inkomster.

Joel Åsblom

Island och Grönland – en spännande kombination

Vulkanön Island utnyttjar geotermisk resurser för både elproduktion och uppvärmning av husen.

Under senare år har allt fler fått upp ögonen för möjligheten att utnyttja Island som avstamp för resor mellan Grönland och Europa. Efter den isländska finanskolapsen är det inte längre så dyrt att stanna ett par dagar på denna spännande vulkanö.

Det var något av en kalldusch för Air Greenland när den grönländska regeringen i början på året slöt ett avtal med Air Iceland som innebär att myndighetsrepresentanter i större utsträckning än tidigare ska flyga via Island när de ska på tjänsteresa till Köpenhamn.

Air Iceland är dotterbolag till Icelandair och har under senare tid breddat flygverksamheten med flera rutter till och från Grönland. Det innebär att man

exempelvis kan välja att flyga med Icelandair direkt från Stockholm till Reykjavik och sedan välja Air Iceland för ruten mellan Reykjavik till Grönlands huvudstad Nuuk eller Ilulissat i Diskobukten. Fördelen med det ur svenskt perspektiv är att man slipper omvägen via Köpenhamn och inte heller behöver mellanlanda i Kangerlussuaq.

I somras valde jag att ta vägen över Island när jag skulle hälsa på min bror med familj som bor i Sisimiut. Fördelen med denna resväg är att man får möjlighet att besöka de båda nordatlantiska öarna under samma resa. Jag och familjen nöjde oss med att stanna på Island från fredag till måndag men man hinner med ganska mycket under en långhelg på Island. Flera av de lokala turistorganisationerna an-

Den grönländska inlandsisen är populär att bestiga för äventyrligt lagda turister.

ordnar bussturer till populära attraktioner som Tingvalla, som ligger i sprickan mellan den europeiska och amerikanska kontinenten, och det ”gyllene vattenfallet” Gullfoss. Därtill måste man givetvis se de hetvattenssprutande gejsrarna samt bada i utomhusbassänger uppvärmda med geotermisk värme.

Air Iceland's plan till Nuuk avgår från den flygplats som ligger ganska nära Reykjaviks centrum, till skillnad från den internationella flygplatsen som lig-

ger cirka fem mil från huvudstaden. Förutsättningen för att kunna flyga direkt till Nuuk är att man använder mindre propellerplan eftersom landningsbanan inte är tillräckligt lång för de stora flygplanen. Det innebär något längre flygtid och i vårt fall tog resan extra lång tid eftersom det blåste så hårt i Nuuk att vi tvingades landa på den mer skyddade flygplatsen Kangerlussuaq och avvakta bättre väder.

Under mina senaste resor till Grönland

Air Iceland flyger dagligen direkt till Nuuk.

Nuuk satsar på bostadsbyggen i en ny stadsdel.

har jag varit i de nordligare trakterna och faktiskt inte besökt huvudstaden sedan 1988. Återseendet med Nuuk blev därför ganska överväldigande helt enkelt för att staden vuxit så enormt under dessa år. Den senaste utvecklingen är att man kommit långt med bebyggelser på andra sidan hamnen där man just nu är inne i slutfasen i uppförandet av en rad lägenhetskomplex som ska mildra det skriande bostadsbehovet.

Jag är född i Nanortalik längst nere i Sydgrönland med uppvuxen i Sisimiut som jag därmed räknar som min hemstad. Ska man ta sig från Nuuk till Sisimiut går det givetvis snabbast med inrikesflyget men en gång i veckan finns även en förbindelse med kustpassagerarbåt. Eftersom det saknas vägar mellan de grönländska städerna har de flesta familjer valt att satsa på en snabb motorbåt i stället för bil. Så är även fallet för min

Alla har hundsläde i Sisimiut men på sommaren omvandlas slädarna till parkbänk.

Familjen Åsblom poserar framför de valbetar som står uppställda utanför Grönlands äldsta kyrka.

Det är alltid en speciell känsla att anlöpa Sisimiut sjövägen med egen båt.

bror Sven-Olov vars båt avverkar sträckan på cirka åtta timmar, jämfört med Arctic umiaq lines färja som gör resan på 20 timmar.

Väljer man färja med liggplats hamnar priset på 1 300 danska kronor för en sådan tur men för den 50 minuter långa flygresan ligger priset ofta kring 2 000 kronor under högsäsongen. Från september går det dock att få biljetter kring 1 000 kronor. Ska man besöka Sisimiut kan det kanske vara värt att göra besöket under våren eller senhösten när snön har kommit. Sisimiut har till skillnad från turistmagneten Ilulissat inga isberg att bjuda på.

Här är det dock hundsläde som gäller och vill man testa en tur på en sådan är

förutsättningen givetvis att marken har snöunderlag. Vill man känna kyla under fötterna sommartid kan man passa på att ta en tur till inlandsisen i samband med avfärden från Grönland. På returresan valde vi att flyga från Kangerlussuaq till Köpenhamn och tog då nattflyget vilket innebär att man får några timmar extra på den gamla amerikanska militärbasen. Här erbjuds bussturer till inlandsisen på en väg som anlagts av tyska biltillverkare som tidigare använde inlandsisen som testbana i utvecklingen av tåliga bilar. Nu är det mest turister som ges möjlighet att vandra på isen och släcka sin törst med det tusenåriga smältvatten som rinner ut från de magnifika ismassorna.

Text och foto: Joel Åsblom

Bygderna töms i snabb takt

Globaliseringen av den grönländska ekonomin lämnar dystra spår efter sig. Den nya generationen grönländare flyr de små bygderna som inte längre ger försörjningsmöjligheter och den ensamme jägaren i kajak finns numera bara på turistaffischerna.

Flera bygder har redan försvunnit helt och om 20 år har de övriga småbygderna också avfolkats.

Bygdernas hushåll består i ökande grad av bara en person, kvinnounderskottet är stort och antalet barn blir allt mindre.

Den främsta orsaken till avfolkningen är specialiseringen av fiskindustrin. Huvudaktiviteterna är koncentrerade till några få trälare med hemmahamn i de stora städerna.

Samtidigt ökar förstas befolkningen i Nuuk bl a dit inflyttningen av kvinnor är stor. Tidigare handlade det om att de

gifte sig med danska hantverkare och tog jobb i fiskeindustrin, idag är det utbildning och dit hörande jobb som drar.

När 80 procent av alla unga i Syd- och Östgrönland blev tillfrågade om de kunde tänka sig att bli jägare eller fiskare och bo i en bygd blev resultatet att bara tio procent av pojkar kunde tänka sig det medan flickorna inte ens övervägde tanken.

Många vill se detta som ett sammanbrott av det traditionella grönländska samhället men går man tillbaka och ser på historien i de arktiska områdena så är det snarare tvärtom. Man har alltid anpassat sig till nya levnadsvillkor.

Ett större problem på sikt är att allt fler grönländare flyttar från Grönland. Sedan Hjemmestyret infördes 1979 har drygt 16 000 människor lämnat landet. Mycket tyder på att om den utvecklingen fortgår så har Grönland bara 40 000 invånare om fyrtio år.

Sopor blir energi

Hur ska Grönland hantera det ständigt växande avfallsberget? En fråga som sysselsätter forskarna på Center for Arktisk Teknologi. Avfallssortering och återanvändning tror de är lösningen.

Grönlands förbränningsanläggningar håller på att nå gränsen för sin kapacitet. Grönland riskerar att svämma över av sopor. Selvstyret står nu inför beslutet att antingen investera i flera dyrbara anläggningar eller att försöka hitta andra lösningar på sophanteringen.

Professor Arne Villumsen, chef för Center For Arkeologi vid Danmarks Tekniske Universitet, säger i tidningen Polarfronten att man måste tänka i nya banor. Hans förslag är att införa källsortering och återvinning av en del av avfallet.

I samråd med Selvstyret är Center for Arktisk Teknologi nu i färd med att beräkna kostnaden för en biogasanläggning och en anläggning för pappersåtervinning.

Om det ska bli lönsamt att omvandla organiskt avfall till biogas måste man ha kontinuerlig tillgång till stora avfallsmängder. I Royal Greenlands fabrik i Sisimiut t ex skickas råavfallet genom ett rör ut i Ulkebugten på 40 meters djup. Därifrån flyter det upp i bukten och sprider en lukt av svavelväte över hela byn i flera dagar.

Enligt Villumsen finns det i den grönländska fiskeindustrin tillräckligt med avfall för att investera i en lönsam biogastillverkning och samtidigt bidra till energiproduktionen.

Lika självklart är det inte med avfall från slakteriverksamhet, matavfall och rester av säl som flyter omkring och förorenar de bebodda områdena. Men även om energiöverskottet inte blir lönsamt så ligger det ett värde i att man blir av med avfallet och löser ett tilltagande miljöproblem.

Ragnhildur Gunnarsdóttir på Centret undersöker i sin tur om kompostering skulle fungera för hushållsavfall. Det är främst värnehållningen av komposten som måste lösas. Hon testar tre olika metoder som ska ge besked om exakt

hur mycket värme som måste tillföras för att hålla komposteringsprocessen igång även vintertid i arktiska områden.

Hon provar att värma upp komposten med hjälp av en liten solfångare. I det andra fallet förstärks värmen från solfångaren med varmt vatten som cirkulerar omkring tanken. Och till slut en tredje test där man inte tillför någonting.

Försöket görs i några turisthyddor i Sisimiut och Kangerlussuaq.

På Centret ser man nu också på vad det skulle kosta att återanvända papper. Villumsen menar att man skulle kunna använda upphackat papper och papp till att producera cellulosaisolering. Genom att tillsätta kemikalier kan man undanröja brandfaran.

Det sista området enligt Villumsen där man kan minska pressen på avfallshögarna är att återanvända träavfall. Bara i Sermersooq kommun slängs 2000 ton trä om året och bränns upp. En idé är att hacka träet till flis och bränna det i en Stirlingmotor som kan producera tillräckligt med elektricitet för ett flertal hushåll.

Kulturarv hittades i flyttlådor

Värdefullt material om Grönlands kulturarv har hittats i 15 flyttlådor. En handfull arkeologer på Nationalmuseet i Danmark håller nu på och granskar materialet i det fyra-åriga forskningsprojektet Arktisk Horisont.

2007 dog Jørgen Meldgaard som tidigare varit inspektör på Danmarks Nationalmuseum.

Han lämnade 15 flyttlådor efter sig. Lådor som var fyllda med anteckningar, dagböcker, fotografier och filmsekvenser från jobbet i Grönland och Nunavut. Meldgaards arvingar lämnade över lådorna till Nationalmuseum där arkeologerna nu är i full färd med att granska materialet. En riktig skattkista som med dagens ögon och teknik skapar helt nya möjligheter att analysera den forskning som Meldgaard gjorde för 40-50 år sedan.

Enligt professorn i arkeologi Bjarne Grønnow, som leder forskningsprojektet, har materialet bidragit med många upplysningar som arkeologerna inte kände till innan, speciellt ritningarna över en utgrävning på boplatzen Qajaa i Diskobukten.

Med denna nya information kan vi bilda oss en mycket bättre bild av Saqqaq-kulturens befolkning, säger han. Fynden

från Qajaa kan ses på Grönlands Nationalmuseum men Jørgen Meldgaard hann aldrig få veta vilken stor betydelse hans material skulle komma att få.

Nu jobbar Bjarne Grønnow och Jens Fog Jensen med att ta fram en bok som också beskriver deras egna fynd från boplatzen Qeqertasussuk. Det unika med dessa två boplatser är att man hittat välbevarade fynd av trä, ben och horn från Grönlands första invånare.

– Jørgens fynd och vår analys av dessa öppnar en ny dörr till tillvaron för 4500 år sedan, en dörr som vi tidigare inte haft tillgång till, säger Bjarne Grønnow.

Projektet har gjorts möjligt tack vare en donation på 8,5 miljoner dkr från amerikanska The Rock Foundation. 5-6 forskare är knutna till projektet.

Bland materialet finns en filmsekvens tagen i Godthåbfjorden i början av 1950-talet och en tagen från en utgrävning i Qajaa. Dessa filmer kan man redan idag kolla på Nationalmuseets hemsida.

Stora delar av Meldgaards material berör hans utgrävningar i Igloolik i Nunavut. Objekten därifrån visas på The National Museum of Canada som också ska få ta del av Melgaards material. En bok är också att vänta.

Projektet räknas vara slutfört om 1,5 år.

KNR/Pilutaq Larsen Ström

Inhemskt nötkött på middagsbordet

KNR meddelar att butikskedjan Brugsen har ingått avtal med två nötkreatursuppfödare i Narsaq och Qanisartuut på Sydgrönland om leveranser av färskt nötkött.

Avlarna Sofus Fredriksen och Niels Lund är mycket nöjda med avtalet som ger dem möjligheter att utöka sin kreatursbesättning som idag huvudsakligen består av får.

Fredriksen har idag 64 kreatur av Dexterrasen som är en särskilt hårdför och tålig ras.

Den trivs bra i Sydgrönland. Köttet är mindre fett än andra europeiska rasers, har fina fibrer och en god smak. Förra året sålde han sex nyslaktade djur till Brugsen. Köttet blev en riktig kioskvältare och såldes slut på två dagar.

Fåraavlare Niels Lund har bara haft kor de senaste åren och han gläder sig åt att kunna förse Brugsen med nötkött. Han tycker det är viktigt att landet blir självförsörjande när det gäller köttproduktion.

Polarkod ska öka säkerheten

Danmark, Färöarna och Grönland har tillsammans utformat en strategi när det gäller skeppsfarten i området.

Enligt chefen för Grönlands Kommando Henrik Kudsk så är det absolut nödvändigt att vidta säkerhetsåtgärder då Kommandots fartyg kan vara hela två dagars seglats från en haverist. Det är alltså mycket långt till hjälp om det händer något.

Henrik Kudsk menar att kryssningsfartygen bör segla parvis i obebodda områden. Inte så att de måste ligga i samma fjord utan det viktiga är att de befinner sig i samma område.

Den internationella sjöfartsorgani-

sationen IMO håller i ögonblicket på att utfärda regler för seglats i Arktis. Den så kallade Polarkoden. Och Kudsk tycker sig se att de övriga FN-länderna vill gå med på att kraftfullt uppmana kryssningsfartygen att koordinera sina seglatser. Polarkoden väntas träda i kraft 2013 eller 2014.

Den ökande avsmältningen om sommaren i Arktis har de senaste fyra åren fördubblat det område som Grönlands Kommando har ansvar för att täcka. Särskilt i det öppna vattnet vid Nordöstkusten, I Narres Sund och delar av Nordvästpassagen.

Sista sidan...

Qanoq ippit?

Alla språkintresserade medlemmar i stockholmsområdet är välkomna till en kväll då vi tränar i de vanligaste grönländska vardagsuttrycken och lyssnar till musik och inspelade röster.

Allt under okonventionella former i hemmiljö. Våra språktränare blir Joel Åsblom och Pilutaq Larsen Ström i föreningens styrelse. Fika serveras till självkostnadspris.

Måndag 28 november kl 18.30 hos Hild, Helgagatan 36F, Stockholm

Anmälan önskvärd. Ring Sylvia på 070-303 96 30 eller maila sylvia.hild@comhem.se

Träffa barnen från

Kulusuk

Söndagen den 18 september kommer fyra barn från Kulusuk och deras lärare Anne-Mette Holm till Stockholm.

De blir föreningens gäster i två dagar. Vi förbereder ett program med besök på Södermalmsskolan, Skansen och Eriksdalsbadet. På tisdagskvällen kan alla intresserade träffa barnen och Anne-Mette som kommer att berätta om sitt konstnärliga arbete i Kulusuks skola och om boken Havets Mor.

Tisdag den 20 september kl 19 i fritidslokalen (ingång 9) Helgagatan 36, Stockholm. T-bana Skanstull uppg. Allhelgonagatan. Tag gärna med äldre barn.

För de medlemmar som bor i Kumla finns möjlighet att träffa barnen på biblioteket den 26 september. Och i Göteborg kommer barnen att närvara på Bokmässan fredagen den 23 september klockan 17.30. Kolla även tider på Bokmässans hemsida.

Kristian Olsen Aaju

Kulturnatt i Köpenhamn

14 oktober bryter Kulturnatten ut i Köpenhamn och i år har vi i samråd med de övriga västnordiska föreningarna beslutat att uppleva denna kulturella meganatt tillsammans.

Var och en ansvarar för sin egen resa och hotellbokning. Från Finland kommer förslaget att ta in på Hotel Bethel Sjömanshemmet i Nyhavn 22. www.hotel-bethel.dk tel 004533130370

Vi träffas på Hotel Bethel i Nyhavn fredag 14 oktober kl 15 och laddar upp inför kvällen. Vi börjar med att gå igenom kvällens olika aktiviteter och därefter kommer den grönländske författaren Kristian Olsen Aaju att rapportera om aktuella nyheter från Grönland. Senare promenerar vi till Ved Stranden 18 där Nordisk Ministerråd, Nordiska Rådet och Kulturfonden bjuder på ett program från kl 16. Senare besöker vi Grönländarnas hus i Løvstræde och i Färøhuset går kvaddansen till sena natten. Programmen för de båda Husen är ännu inte fastställda.

De som tänker komma till Kulturnatten får gärna meddela styrelsen sylvia.hild@comhem.se

Från finska systerföreningen har hittills 9 personer anmält att de kommer till Köpenhamn.